

Мастер план за развој *Одрживог Туризма* у сливу реке Саве

Где се зелена путовања

сусрећу са плавим водама

Фотографија: Бошко Тинтор, Извор Саве испод Планице

Фотографија: Мирослав Јеремић, Пивско Језеро

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА

ИЗРАЂЕН ОД СТРАНЕ

У САРАДЊИ СА

ФИНАНСИРАН ОД СТРАНЕ

Мастер план за развој одрживог туризма у сливу реке Саве

ПОДРУЧЈЕ ПРОЈЕКТА – СЛИВ РЕКЕ САВЕ

ДРЖАВЕ УКЉУЧЕНЕ У РАЗВОЈ МАСТЕР ПЛАНА

ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

- ✓ **Развој одрживог туризма:** Фокус на екотуризму, наутичком туризму и циклотуризму, уз снажну инфраструктуру која подржава те активности.
- ✓ **Одговорно управљање животном средином и културном баштином:** Дати предност очувању екосистема и биоразноликостите заштити културне баштине, уз осигуравање минималног негативног утицаја.

- ✓ **Сарадња и укључивање заинтересованих страна:** Подстицати сарадњу у целом сливу реке Саве, јачати капацитете заинтересованих страна и подстицати укључивање локалних интересних група с циљем унапређења туристичке понуде.
- ✓ **Дигиталне иновације:** Искористити дигиталне технологије за унапређење искуства посетилаца и подстицање улагања у одрживи туризам.
- ✓ **Улагања у туризам:** Препознати туристичке пројекте погодне за улагање, усклађене са предностима подручја и потребама на сливу реке Саве.

ФАЗЕ ПРОЈЕКТА Временски оквир: 2025. година

Јануар | Фебруар | Март | Април | Мај | Јун | Јул | Август | Септембар | Октобар | Новембар | Децембар →

ЦИЉ:

Обезбедити **јасно разумевање** обима, циљева, активности и резултата пројекта међу свим заинтересованим странама.

ЦИЉ:

Проценити туристичке ресурсе, потражњу, инфраструктуру, управљање и стање животне средине.

ЦИЉ:

Развити свеобухватну **Стратегију развоја одрживог туризма** за цео слив реке Саве.

ЦИЉ:

Претворити Стратегију у **Акциони план** за ефикасно спровођење Стратегије развоја одрживог туризма у сливу реке Саве.

1. ПОЧЕТНА ФАЗА

ГЛАВНЕ АКТИВНОСТИ

Увод

Методологија

Мапирање заинтересованих

Циљеви

Управљање

Почетни састанак и увиди

Јасан оквир који усклађује **циљеве, приступ, актере и почетне налазе.**

2. ПРОЦЕНА РАЗВОЈА

ГЛАВНЕ АКТИВНОСТИ

- 1 Унутрашња анализа
- 2 Анализа потражње
- 3 Спољна анализа
- 4 Интеракција са заинтересованима
- 5 SWOT анализе

ИНТЕРАКЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМА

Теренске посете:

- 5 држава обухваћено
- 24 интервјуа и процене локација
- 3 радионице с заинтересованима

Онлајн интеракција:

- Радионица с Радном групом за развој туризма Савске комисије
- 37 заинтересованих директно интервјуисано

Догађаји:

- Први форум предузетница
- Први форум заинтересованих страна

Чврста основа Мастер плана заснована на доказима, којима се утврђује **почетно стање за израду стратешке визије туризма до 2040. године.**

3. МАСТЕР ПЛАН И АКЦИОНИ ПЛАН

ГЛАВНЕ АКТИВНОСТИ

- 1 Визија, мисија и стратешки смерови
- 2 Основна стратегија
- 3 Утицај заинтересованих и вредност туристичке понуде
- 4 Циљеви, иницијативе и активности
- 5 Идентификација пројеката и приоритизација активности
- 6 Акциони планови
- 7 Планови за реализацију

ИНТЕРАКЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМА

Онлајн интеракција:

- Радионица са Радном групом за развој туризма Савске комисије
- Радионица са заинтересованима из Црне Горе
- Састанак са заинтересованима ради прикупљања информација о пројектима
- Други форум предузетница
- 5 онлајн кластерских радионица

Завршни догађај:

- Други форум заинтересованих страна

Израда **Мастер плана за развој одрживог туризма у сливу реке Саве и Акциони план.**

Кључне тачке Стратегије и Мастер плана за развој туризма

Шта?

ВИЗИЈА 2040.

До 2040. године слив реке Саве позициониран је као препозната, природи усмерена вишедржавна туристичка дестинација која пружа одржива, укључива и незаборавна квалитетна искуства, уз обезбеђено одговорно управљање туризмом.

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

1. Препознатљивост 2. Конкурентност 3. Одговорно управљање

Како?

МИСИЈА 2040.

Спровести јасан и спроводив Мастер план туризма и следити план активности који поставља приоритете, подстиче циљане иницијативе и јача идентитет слива реке Саве као препознатљиве и конкурентне дестинације кроз сарадњу, одрживост и дигитално унапређена искуства посетилаца.

Боја означава да ли је елемент стратешки стуб или компонента подршке.

Стуб

Подршка

ГЛАВНИ
ТУРИСТИЧКИ
ПРОИЗВОДИ

Река и природне лепоте

Циклотуризам

Екотуризам

Наутички туризам

Културна баштина

СЕКУНДАРНИ
ТУРИСТИЧКИ
ПРОИЗВОДИ

Породични туризам

Догађаји

Зимски спортови

Уметност и креативност

Велнес туризам

Гастрономија

Авантуризам

Рурални и агротуризам

ЕМИТИВНА
ТРЖИШТА

ТУРИСТИЧКИ
СЕГМЕНТИ

Љубитељи аутентичних
доживљаја

Авантуристи

Импулсивни и
слободног духа

Друштвени
путници

Љубитељи
луксуза

ПРИСТУП КРОЗ КЛАСТЕРЕ

Туризам може бити једнако заступљен, али различито изражен кроз поједине кластере идентификоване на подручју слива реке Саве.

1 Приступ природи и активностима на отвореном

2 Коридор баштине и велнеса

3 Зелене воде и баштина планинских подручја

4 Коридор пловидбе Савом и посматрања птица

5 Коридор урбане баштине и истраживања

6 Коридор авантуре у дивљини реке Дрине

МИСИЈА 2040.

9

Категорија активности

15

Иницијатива

196

Активности

МАРКЕТИНГ И БРЕНДИРАЊЕ
Развити стратегију брэнда дестинације слива реке Саве и стратегију садржаја
Покренути интегрисане маркетиншке кампање

УКЉУЧИВАЊЕ ИНТЕРЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА
Подстицати родно инклузивно учествовање
Подржати активности укључивања интересних заједница на подручју слива реке Саве

ОДРЖИВОСТ И ЖИВОТНА СРЕДИНА
Промовисати одрживи развој у сливу реке Саве

РАЗВОЈ ПРОИЗВОДА
Координисати прекогранични развој производа
Оснажити стручну групу Савске комисије и успоставити јединицу за развој производа

УПРАВЉАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА
Ојачати координациону улогу Савске комисије
Дати опште смернице за унапређење правног оквира
Стандардизовати протоколе за управљање кризним ситуацијама

ИНФРАСТРУКТУРА, ОБЈЕКТИ И ПОДУХВАТИ
Подстицати улагања и подржати развој инфраструктуре и објеката на нивоу слива реке Саве

ТЕХНОЛОГИЈА И ДИГИТАЛИЗАЦИЈА
Спровести програм дигитализације слива реке Саве
Активирати маркетиншку платформу *Visit Sava*

ФИНАНСИЈЕ И УЛАГАЊА
Олакшати и објединити финансијску подршку на нивоу слива реке Саве

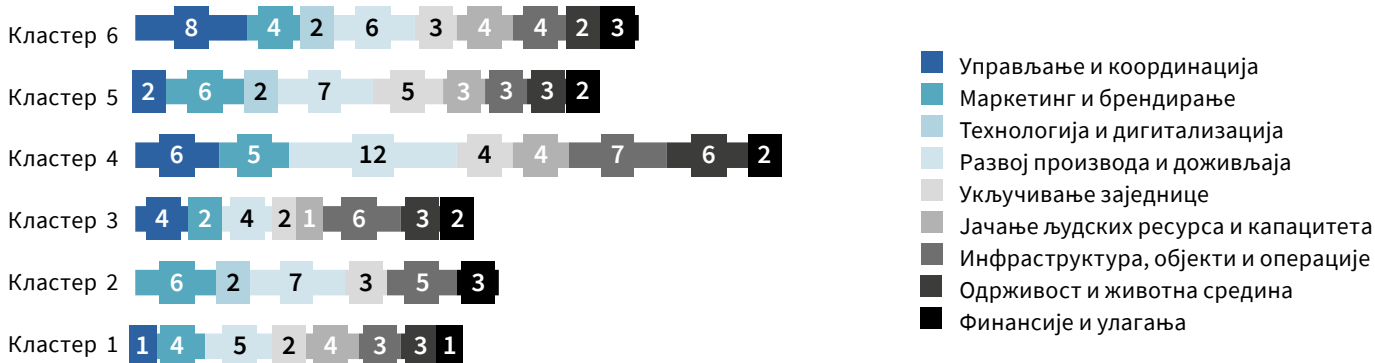
ЈАЧАЊЕ ЉУДСКИХ РЕСУРСА И КАПАЦИТЕТА
Унапредити регионални систем развоја радне снаге

Активности су конкретне и спроводиве јединице унутар иницијатива. Оне пролазе поступак одређивања приоритета како би се идентификовале оне с највећим потенцијалом за **успешно спровођење** Мастер плана. Након тога, **распоређују се у поједине кластере.**

ПРИОРИТИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ

98	Кључне активности
64	Препоручене активности
34	Одбачене активности

БРОЈ ПОЈЕДИНАЧНИХ АКТИВНОСТИ РАСПОРЕЂЕНИХ ПО КЛАСТЕРИМА

Идентификовани су **постојећи и планирани туристички пројекти** на подручју слива реке Саве како би се избегло преклапање.

Идентификованих пројеката
+700

Кластер 1
101

Кластер 2
128

Кластер 3
33

Кластер 4
139

Кластер 5
65

Кластер 6
163

Међу-кластерски
84

Активности Мастер плана и главни резултати

1 УПРАВЉАЊЕ И КООРДИНАЦИЈА

Успоставити заједнички оквир управљања туризмом који ће помоћи **координацији и комуникацији туристичких активности између различитих учесника** широм слива реке Саве.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Успостављен ефикасан и свеобухватан оквир управљања туризмом.
- Унапређена комуникација и сарадња између јавних и приватних заинтересованих страна.
- Донете препоруке за модернизацију законодавног оквира и усклађивање међу државама.
- Унапређен протокол за управљање кризним ситуацијама.

2 МАРКЕТИНГ И БРЕНДИРАЊЕ

Развити **координиране стратегије брендирања и промоције** како би се успоставио јединствени идентитет дестинација на подручју слива реке Саве.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Успостављен јединствен бренд слива реке Саве који обухвата кључне стубове Стратегије и израђене и дистрибуисане смернице, уз усклађеност са националним стратегијама брендирања.
- Повећана видљивост и атрактивност на иностраним тржиштима кроз ефикасну маркетиншку и промотивну кампању усмерену на олакшавање заједничких промотивних активности.

3 ТЕХНОЛОГИЈА И ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Повезати **податке, платформе и информационе услуге** путем дигиталних алата како би дестинације могле боље планирати, ефикасније промовисати и побољшати искуство посетилаца.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Успостављена и оперативна *Sava Smart Digital Platform* те подстакнута сарадња учесника.
- Успостављена и оперативна *Visit Sava Marketing Platform*.
- Обезбеђен приступ прилагођен корисницима (туристима и/или заинтересованим странама) у сливу реке Саве.

4 РАЗВОЈ ПРОИЗВОДА

Проширити **наутичку, бициклистичку и екотуристичку понуду широм** подручја слива реке Саве, уз коришћење других ресурса за стварање вишеструких производа за аутентична искуства са бољим доживљајем дестинације.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Усклађен систем управљања развојем туристичких производа.
- Обједињени прекогранични туристички производи и доживљаји под брендом слива реке Саве.
- Отворене могућности за иновативне туристичке доживљаје.

5 УКЉУЧИВАЊЕ ИНТЕРЕСНИХ ГРУПА

Унапредити **учествовање, свест и сарадњу између локалних самоуправа и интересних група** како би туризам одражавао локални идентитет и приоритете.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Ојачане релевантне локалне структуре.
- Успостављени механизми учествовања који укључују жене и младе, уз подршку кроз разне облике едукације и партнерства.

6 ИНФРАСТРУКТУРА, ОБЈЕКТИ И ПОСЛОВАЊЕ

Координирати **улагања у саобраћај, комуналну инфраструктуру и услуге за посетиоце дуж слива реке Саве**, водећи се притом заједничким принципима одрживости.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Промовисано унапређење инфраструктуре, објеката и развоја оперативних капацитета.
- Успостављен координирани систем на нивоу слива реке Саве који омогућава планирање, финансирање и изградњу одрживе туристичке инфраструктуре.

7 ЈАЧАЊЕ ЉУДСКИХ РЕСУРСА И КАПАЦИТЕТА

Унапредити **кохезивну обуку и побољшати радне услове** како би се ојачао сектор уз **подршку локалним малим и средњим предузећима, женама и младима**.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Повећана присутност квалификоване и инклузивне радне снаге у туризму на сливу реке Саве.
- Пружена подршка националним институцијама и малим и средњим предузећима.
- Успостављена партнерства с образовним и финансијским институцијама.

8 ОДРЖИВОСТ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Подржати **одговорно планирање, управљање водама, заштиту биолошке разноврсности и отпорност на климатске промене** како би раст туризма поштовао ограничења животне средине.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Ојачани капацитети за заштиту и праћење стања животне средине.
- Унапређено мерење одрживости и размена знања.
- Обезбеђен раст туризма у сливу реке Саве усклађен са заштитом животне средине.

9 ФИНАНСИЈЕ И УЛАГАЊА

Усмереност на **координацију између министарства, донатора и финансијских институција** подржава како водеће прекограничне пројекте тако и локалне иницијативе.

ГЛАВНИ РЕЗУЛТАТИ

- Промовисање заједничких улагања у водеће прекограничне пројекте.
- Идентификовани механизми омогућавања финансирања.
- Повећане финансијске могућности за јавни и приватни сектор.

Фотографија: Самир Захировић, Мартин Брод

Фотографија: Бошко Тинтор, Извор Саве испод Планице

Аутори додатних фотографија: Јанез Залазник, Самир Захировић, Влада Маринковић, Жељко Крчадинац, Борис Крстинић, Бранислав Станковић